Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 775 — NGÀY THỨ TƯ 9 JUIN 1920 — NGÀY 23 THANG TƯ ANNAM NĂM (Canh-thân) — NAM THỨ 13

Lục Tỉnh Tân Văn

Dir. Gérant — NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Imprimerie Claude et Cie, 153-155 (1er étage) Boulevard Charner, SAIGON

GIÁ BÁN : Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mên
Một năm . . . . . 6$00
Sáu tháng 3 50
Ba tháng 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

六省新聞

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ :
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ . . . . . 0$04
TÉLÉPHONE N° 175 — Adresse telegr. LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN : BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.
Một năm . . . . . 7$00
Sáu tháng 4 00
Ba thang 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser :
à SAIGON : Aux bureaux du journal.
à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.
On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — *Tiêu Phi-đình.*
2. — *Hội thi.*
3. — *Nhà thương trị bịnh con mắt.*
4. — *Bạn yêu dấu.*
5. — *Việc lạ trên rừng dưới bể.*
6. — *Phần quan báo.*
7. — *Thông báo.*
8. — *Văn-uyển.*
9. — *Hướng truyền.*
10. — *Đông-Pháp báo tin.*
11. — *Oan kia theo mãi.*

TIỀU PHI-ĐỈNH

(L'AVIONNETTE)

Tiều Phi-đình vẫn cũng là Phi-đình hay là Phi-Thoàn dùng để cứu lấy nghề Phi-đình đã truyền bày trong vòng mấy năm khói lửa sau đây, cho khỏi điêu tàng tiêu lụng.

Lẽ đời có lạ chi ! Phàm cơ-xảo nào cũng vậy, bày ra rồi mà thiên hạ không dùng, hoặc bởi mắt mua không nổi, khó, học không đặng, hoặc bởi kinh-càn bất tiện, hay sanh sự rủi ro, từ nhiên cơ-xảo ấy càng ngày càng điêu rồi ra tiêu lụng ; cũng vì thiên hạ không ưa dùng, thì nghề không đất, không lợi ; mà hễ nghề nào không đất lợi thì ai học làm gì. Lần lần người bày cơ-xảo ấy ra ngã lòng, người học biết trước thối chí ; trong số người học biết không thêm mà có bớt hoài cho đến tận.

Tỉ như nghề làm máy bay, từ mấy năm sau đây bên Pháp chỉnh đốn đã tận thiện ; người học cầm máy-bay cũng đã rành nghề nhiều lắm, nhưng mà xét thử coi bao nhiêu máy cũng của nước, chớ nhà thiệt chưa có nhà nào sắm. Một là tại mắt, hai là tại tổn, ba là tại khó học, bốn là tại bất tiện, năm là tại hiểm nguy nên không ai dám sắm.

Nếu cơ-xảo tận thiện dường ấy mà thiên hạ không ai dám dùng, chỉ để cho nước dùng về binh cách thôi, thì cái cơ-xảo ấy e phải điêu, càng ngày càng lụng.

Sợ vậy nên, từ ngày đình chiến tới giờ, những tay ưu thế mẫn thời hằng để ý tìm phương châm đặng mà cứu giúp nghề máy-bay cho vĩnh viễn, ví biết nghề chi đặng vĩnh-viễn thì nghề ấy càng ngày càng mở-mang, càng chỉnh đốn thêm tận thiện. Biết vậy mà phải chước lượng thể nào cho nghề máy-bay vĩnh-viễn ?

Về cái vấn đề quan trọng nầy, ông **Jacques Mortane** có đề luận rằng :

« Muốn cho nghề máy-bay vĩnh-viễn, chẳng kể chi hay hơn là phải làm làm sao cho thiên-hạ thích dụng máy-bay trong cơn thái-bình như dùng xe-hơi xe lửa vậy. Mà muốn cho đặng lòng thiên hạ yêu dùng, thì phải làm sao ? Phải biết lòng người mà yêu dùng món chi, thì món đó phải cho tận thiện, cho chắc chắn, khỏi hết mọi sự hiểm nguy, khỏi phải nhọc công học hỏi nhiều ngày, phải cho nhẹ nhàng, cho đẹp-đẽ, cho nhậm-lẹ, cho rẻ-giá, cho ít tổn. Nếu nhà kỹ-nghệ chế đặng Tiều-Phi-Đỉnh như ý đã chỉ trên đây và để giá rẻ, chừng mười ngàn quan hoặc mười lăm ngàn quan một cái, thì từ nhiên thiên hạ yêu dùng chớ có gì ; Cũng vì, nhà mà sắm một cái Tiều-Phi Đỉnh hai chỗ ngồi, còn rảnh muốn đi ngoạn tỉnh kia tỉnh nọ, vợ chồng lên ngồi bay đi tiện hơn đi xe-lửa đi tàu biết bao mà kể ; đã chắc-chắn, vững-vàng, mau mắn, lại ít mất ngày giờ và ít tổn phí. »

Theo lời chánh luận của ông Jacques Mortane, bên Pháp có ba nhà Kỹ-nghệ xuất vốn ra công, chế kiểu Tiều-Phi-Đỉnh. Ba nhà ấy là ; Farman, de Marcay và Pottez. Hãng Farman trước đã có chế một thứ Tiều-Phi Đỉnh hiệu **Goliath**, nay còn đang chế một thứ khéo hơn nữa đề hiệu **David**.

Tiều-Phi-Đỉnh David nầy thức kiểu đẹp-đẽ, nhẹ-nhàn lại không bề bộn như hiệu Goliath ; mở-tháo ra hết đặng, thay đổi đặng và dùng nó thì ít tổn. Tính ra, bay mỗi dặm ngàn, tổn đàn không đầy mười ba đồng điếu. Đã vậy, bề lên xuống lại dễ ; lên không sợ gió, xuống không chọn đất, nghĩa là gặp đất hẹp cách nào cũng dám lên, gặp đất hẹp cách nào cũng dám xuống, vì máy làm chắt chẳng lắm.

Bề tổn phí :

Nếu muốn đem sự tổn kém về hành lý của một cái Tiều-Phi-Đỉnh David mà so sánh với phí về xe-lửa và xe-hơi, thì mới là thấy rõ dùng máy David ít tổn hơn nhiều lắm.

Giá xe-lửa từ :

Paris đi Bordeaux....	65 quan.
Paris đi Madrid.....	130 »
Paris đi Casablanca..	234 »

Giá xe hơi :

Cứ ba ngàn kilomètres thì tổn : 1.000 quan.

Còn giá Tiều-Phi-Đỉnh David :

Mỗi giờ bay không mau không chậm được 135 kilomètres, tổn hết 65 lít dầu săn 75 quan và 10 lít dầu 36 quan, cộng là 111 quan mà thôi.

Ngồi máy David, sáng ngày từ thành Paris mà đi, thì đúng bữa ăn sớm mới tới Bordeaux, chiều ăn tại Madrid. Thử xem coi tiện là dường nào.

Hãng de Marcay đã có làm ra một thứ Tiều-Phi-Đỉnh hiệu Passe-Partout. Thật là gọn ghẽ nhẹ nhàng, nhậm lẹ và chắc chắn vô cùng. Hãng de Marcay hết hồi làm máy-bay cho Nhà-nước trong cơn chinh-chiến, chế ra thử máy nhỏ nầy dùng để châu-lưu. Người nói : muốn cho nghề máy-bay không điêu, phải chế kiểu cho thiên-hạ có thể dùng được hết.

Còn hãng Henry Pottez cũng đã có chế ra một thứ Tiều-Phi-Đỉnh hiệu Pottez, cũng nhẹ nhàng chắc chắn, nhậm lẹ như hai hiệu kia vậy. So bề rẻ giá và ít tổn phí, cả ba đều như nhau.

Nhờ có ba hiệu Tiều-Phi-Đỉnh nầy nảy sanh, người bây giờ, nhứt là những tay còn trai tráng yêu dùng máy-bay hơn hết ; một là rẻ, hai là ít tổn, ba là chắc chắn, bốn là mau mắn, năm là khỏi sự rủi ro. Ước phải chi những tay hào gia phú hộ trong Nam-kỳ mua đem về dùng thử. Cách cầm lái Tiều-Phi-Đỉnh bây giờ dễ hơn cầm máy xe-hơi, có khó chi mà sợ. Đã vậy giá lại rẻ. Mỗi cái 10.000 quan, cứ theo giá bạc 10 quan mà tính ra thì có 1.000 đồng bạc.

L. T. T. V.

Mua thuốc lá của nhà

Nên hút những hạng thuốc rất ngon chế tạo tại nhà máy thuốc lá Hanoi.

Kể ra mấy thứ sau nầy :

Thuốc hiệu « *Con gà* »
— « *Con voi* »
— « *Đồng-minh* »

Thuốc Cigarettes
— Đóng hộp 50 điếu hay 100 điếu.
— Vấn rồi 10 điếu hay 20 điếu.

Mấy hạng thuốc nầy :
Annam trồng
Annam chế tạo
Annam bán
Annam nên dùng.

Hội thi

Nhắc cho các học-sinh muốn vào hội thi Bằng-cấp tài năng như thi Baccalauréat vậy, nhớ rằng tỉ Huấn học (bureau de l'Enseignement) thâu nhận những đơn gởi xin thi tới mãng ngày 8 juin 1920 thì dứt.

Thi Thơ-ký tại Nam-vang

Vì lời nghị quan Thống-Sứ Cao-Miên ngày 28 Mai 1920 định :

Ngày 8 juillet 1920, 8 giờ ban mai mở hội thi chọn 12 viên thơ-ký hậu bổ vào các phủ Công-sứ Nam-vang.

Nhà thương trị bịnh con mắt

Xứ Nam-kỳ ta, nhiều người đau bịnh con mắt. Mà tiết thay, tới ngày nay chưa có quan thầy học ròng nghề chửa bịnh con mắt cho người Annam ; (1) Nên Annam ta có nhiều người đau con mắt mà phải đui, mù, bóng, quáng.

Và phải hiểu rằng trong ngủ quan, con mắt là rất trọng, còn bịnh con mắt thì cũng nhiều chứng lắm ; nên các quan thầy tây và Annam học có bằng cấp tốt nghiệp rồi, mà muốn chuyên ròng nghề chửa bịnh con mắt thì phải đi học thêm cã một hai năm mới biết hết các bịnh con mắt được.

Nay Nhà-nước thấy cái chỗ khổ đó của con nhà Annam, nên mới định lập tại Cholon một cái nhà thương để cho thuốc ròng những bịnh con mắt ; và lại rước một quan thầy lành nghề ấy về mà cai quản nhà thương đó. Lại nghe, tại nhà thương chửa bịnh con mắt đó, sẽ để tùng quan thầy tây, một quan thầy Annam cũng là có học thêm ròng những bịnh con mắt.

Lời nghị định của quan Thống-đốc Nam-kỳ, định lập nhà-thương con mắt đã đề ngày 20 Mai 1920.

Bổn-báo xin dịch sơ lời nghị định nầy ra cho khán quan xem :

« Quan Nguyên-soái Nam-kỳ,
« thưởng thọ ngũ đẳng bửu tinh
« ....
« chiếu y theo lời xin của quan thầy
« thuốc chánh tại Nam-kỳ :

Nghị-định :

« Điều thứ nhứt. — Định lập tại
« Nam-kỳ một sở cho thuốc ròng
« những bịnh con mắt (clinique
« ophtlampologique) ở đó sẽ cho
« thuốc rồi về (consultation) và sẽ có
« thuốc bịnh đau con mắt nằm tại đó
« (hospitalisation).
« Điều thứ hai. — .....
..... »

Le GALLEN.

Chuyện nầy nhà thương trị bịnh con mắt lập rồi và sẽ định cách thức đến xin thuốc ra làm sao thì Bổn-báo sẽ cho khán quan hay, đặng phòng khi có ai đau con mắt, mà chỉ giùm tới đó xin thuốc, đừng để nghe lời mấy bà thầy nói trong L. T. T. V. số 772 mà phải tốn tiền vô ích mà lại mất con mắt mà chớ !

Đ. N.

(1) Tại nhà thương đồng đất (hôpital militaire) đã lâu rồi có một sở trị con mắt, có quan thầy chuyên học nghề con mắt (spécialiste des yeux) cai quản. Nhưng mà Annam ta ít ai biết chỗ đó. Và lại tại đó thì không phải cho thuốc cho hết thảy mọi người.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đá thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình háng Denis frères có trữ mà thôi

Bạn yêu-dấu

Anh em bậu bạn như tay chơn của mình, song nghĩ vì tình bậu bạn có ba đều cũng nên gìn giữ. Ấy là : xảo trá, bất trung, a dua.

Trong ba đều đó phải ngăn ngừa, vì cả thảy chẳng phải đều lành.

Những kẻ ích kỷ hại nhơn, những người tưởng mình là trọng, năng thuyết bất năng hành, trăm việc xạo xạo làm lanh, coi đồng bạc con cò lớn bằng bánh xe song mã. Mấy cái tánh tình như rứa trong niềm bậu bạn không rồi, dầu cho yêu dấu nhau bực nào cũng cô ngày phải phân chia lià lọi.

Người đời ai ai cũng có một người bạn rất yêu dấu, song chẳng ai nghĩ đến cho nên ít người làm bạn được.

Vả chăng trong ba người bạn hữu của mình như :

Bạn thứ nhứt là : Tiền bạc ;
Bạn thứ nhì là : Bạn hữu ;
Bạn thứ ba là : Việc lành.

Hằng ngày thì chơi bời, lân la với hai người bạn đầu đó mà thôi còn anh bạn thứ ba thì ít người mà nghĩ đến, lại tình lơ là, cách giao thiệp bơ thờ đưa đẩy.

Bởi rứa có một anh nọ một ngày kia hữu sự phải đến trước nha-môn Bạn thứ nhứt của anh ta cũng theo giùm giúp anh ta, song đến cửa rồi trở về. Còn anh bạn thứ nhì cũng là ngộ cho chớ, điềm nhiên tọa thị như chẳng hay biết việc chi, duy có một mình anh bạn hữu thứ ba là một người bạn ghe phen anh ta không tưởng đến, chẳng đề chút hờn riêng, ra công theo anh ta đến nơi đến chốn ráng hết sức lực, tài trí, mà bào chửa anh ta cho đến thành việc. Có phải lè việc làm lành nó chẳng phụ người, dầu cho chết xuống suối vàng nó cũng liều theo mình cho trọn.

Như vậy thì, việc làm lành là một người bạn rất yêu dấu của mình; hởi ai ôi chớ khá quên mà khi dễ.

Chớ những bậu bạn đời nầy hiếm chi là kẻ thất phu, như kẻ a dua theo bợ đở mà lường gạt mình, hoặc kím ăn kím uống. Kẻ xão trá làm mày làm mặt rằng người tử tế hiền lành kẻ đó khác nào lòng thú dạ muôn, miệng đẩy đưa trong lòng chứa chấp những đều độc hiểm.

Còn một lũ dã-mang quái gỡ chơi với bạn rồi làm cho rối lòng bạn, từ việc tư cho đến việc chơi bời chung cùng nhau. Hễ giống bất trung tới chết cũng bất trung, chớ không hối cải, nó mong lòng mà làm cho người bối rối mà thôi. Việc đời luận hoài chẳng hết, bứt mây e nỗi động rừng ; tóm lại một lời : tin khả tin phòng khả phòng, chớ có vội nghe mà lầm, vội tin mà mắc !

NGỌC-HUYNH.

Việc lạ trên rừng dưới bể

Khỉ hại người

Thuộc tỉnh Thừa-thiên, huyện Phú-lộc, dưới chưn núi Hải-vân có xóm Bãi-chuôi, là một xóm đầu non góc bể, phong cảnh rất quạnh hiu, trừ ra những tiếng sóng vỗ gành, tiếng vượn kêu núi thì chẳng còn một vật gì lạ hơn nữa. Xóm ấy quanh-quần chỉ có ba bốn nóc nhà, sanh nhai về nghề rừng-bể. Cũng có nhà nhờ khí hậu tốt thường năm trồng hành, cũng là một món đại lợi của họ. Rẫy hành cách xa nhà ở, đến đêm lại thì mang, nai thường ra ăn phá, ban ngày thì có giống khỉ đàn kẻo nhau đến nhổ củ ăn, cũng là hại lắm. Việc canh giữ ban đêm đã có đờn ông trai tráng ; việc canh giữ ban ngày thì giao cho đờn bà trẻ con.

Một hôm trai trẻ của một nhà trồng hành kia theo công việc kẻ rừng người bể đi vắng cả, để ở nhà có một bà-già hơn sáu mươi tuổi.

Trưa hôm ấy bà ta chống gậy cầm cái mõ đi ra tuần rẫy hành. Liền thấy một đàn khỉ hơn vài trăm con đang xúm nhau vào rẫy nhổ phá lấy củ mà ăn, bà ta vừa sợ vừa giận, vát gậy đập vào mõ, miệng vừa la, chưn bước mau đến đuổi. Đàn khỉ có ý sợ kêu hú nhau chạy trốn, bà ta thừa thế chạy theo lượm đá ném. Liền thấy một con khỉ đột to hơn cả đứng dừng quay đầu lại nhăn răng ra làm bộ dọa, nhưng bà không sợ vát gậy đến đánh, con khỉ cũng xốc lại cự, còn cả đàn khỉ nhỏ kia đều đứng lại không chạy nữa. Con khỉ đột kêu lên mấy tiếng « khách, khách, khách ! khách, khách khách ! » Thì cả đàn khỉ tức thì xông đến. Trước còn năm bảy con nhảy vào cắn, sau đến cả đàn xúm vào. Bà quay trở lúng túng sợ khiếp, đánh chẳng nhằm con nào, thất thế ngã lăn xuống đất.

Con khỉ-đột nhảy lên chận cổ hai tay móc họng còn đàn khỉ nhỏ xúm lại, con cắn, con lôi, con xé áo, bà ta tôi cả mất trờ dậy không nổi nữa, phải kêu cứu. Con khỉ đột liền trở lại cào vào miệng bà, không thả. Bà già đau lắm tưởng thế đã nguy rồi, nếu không có người đến cứu, e chắc chết ; vì giống khỉ ấy mà khi đắc thế thì cũng khá sợ về cái hay hùa của chúng nó lắm.

May làm sao ! Có người ngồi câu cá dưới gành-đá gặp khi bể lặng, văng vẳng nghe có tiếng kêu cứu, liền bỏ câu trèo lên núi xem, thì thấy một đàn khỉ đang xúm xít vào một cụm, kêu hét xô đẩy nhau dữ dội lắm. Người đi câu biết là sự nguy, bèn quơ-quàng trong bụi, bẻ được cái gậy chạy đến miệng la tay đánh, làm cho bị thương và chết được năm bảy con, thì những con nào ở ngoài vòng đều kéo nhau chạy cả, duy những con xúm vào cắn xé đang cơn ham quá không biết mà chạy trốn. Người đi câu chụp con nầy lôi con kia, quật, đánh, chết vài ba con nữa. Lúc đó chúng nó mới bỏ chạy. Người đi câu thấy bà ta quần áo rách hết thân thể máu chảy ra đầy, ngất cả người không tỉnh. Người ấy liền đỡ bà dậy, thăm kỹ cả trong mình có gần trăm chỗ dấu, nhưng may nhẹ cả chỉ có một bên khóe miệng rách dài một đường gần một tấc mộc, là nguy hiểm hơn cả (ấy là chỗ con khỉ đột cắn). Công bà ta về nhà, kêu gọi con cháu về bảo-dưỡng thuốc thang mãi mãi năm bảy tháng mới lành. Khi bà lành, mới kể chuyện đầu đuôi lại như vầy. Nay tuy chỗ khóe miệng ấy đã lành cả, nhưng phải chịu tật không liền-lỷ lại được, khi ăn khi uống hay rơi chảy ra chỗ ấy khó lòng nhớp nhúa lắm.

Một thứ thuốc lá nên hút

Người Nam-Việt cứ phàn nàn rằng bạc đồng thiếu không đủ dùng, cũng là tràn ra ngoại-quốc. Sao không biết rằng ấy tại mình cứ đi mua thuốc lá của nước Trung-hoa, của xứ Algérie cùng những nơi khác, mà gây nên cái hiện tượng ấy ?

Vậy chỉ nên mua thuốc lá của **ĐÔNG-DƯƠNG YÊN-THẢO CÔNG-TI**, vì những thuốc ấy trồng ở đây theo những phương-pháp thích-hợp, chế ở đây theo những cách-thức đặc-biệt, khiến cho thuốc lá ấy là thứ thuốc ngon hơn tất cả các thứ thuốc ở ngoại-quốc đem vào.

Vậy nên hút thuốc chưa vấn hiệu COQ, hiệu SCAFERLETI ; thuốc đã vấn hiệu COQ, FAVORITES, ALLIÉS, v. v. cùng những xi-gà hiệu MANDARIN, BOUQUET, LORUS, và NARCISSE là những thuốc của **ĐÔNG-DƯƠNG YÊN-THẢO CÔNG-TI** chế ra. Vì hút thuốc ấy tức là giúp những người đồng-bang trồng thuốc, và chế thuốc ấy. Mà lại giữ được tiền bạc không mất ra ngoại quốc vậy.

Phần quan Báo

Partie officielle

Vì lời nghị quan Thống-Đốc Nam-kỳ ngày 31 Mai 1920

Cấp bằng cô Huỳnh-thị-Liên, có bằng cấp sơ học, làm nữ-giáo hậu bổ đặng bổ đi tùng tỉnh Bạcliêu.

Lương bổng của cô-giáo nầy khỏi bị truất phần tiền hưu trí, bổ về cho công nho làng nào cô ngồi dạy đó phải gánh chịu.

Thăng chức kể từ 1er Mai

Sở Canh-Nông và Thương-mãi

Lên thông phán tam hạng :

Ông Ng.-tường-Du, thông phán tứ hạng, Nguyễn-Đức-Hiệp. . . . . .

Ti Giáo-Học

Lên Giáo học thiệt thọ tứ hạng :

Thầy Ng-v-Tiết, giáo học thiệt thọ ngũ hạng.

Lên Giáo-học thiệt thọ lục hạng :

Thầy Nguyễn-v-Ngà giáo học thí sai nhứt hạng.

Thầy Trần-v-Tàn giáo học thí sai nhứt hạng.

Thầy Ng-hữu-quới giáo học thí sai nhứt hạng Tânan

Lên giáo-học thí sai nhứt hạng ;

Thầy Lê-v-Kiều, giáo học thí sai nhì hạng.

Thầy Lữ-thanh-Ngân giáo học thí sai nhì hạng.

Vì lời nghị quan Thống-Đốc Nam-kỳ ngày 2 Juin 1920.

Bổ

Đi Cầnthơ — Ông Nguyễn-văn-Cương Phó-Y thí sai hạng tư với ông Lâm-chìn Mạnh, Phó-y thí sai hậu-bổ mới nhập nghạch Nam-kỳ.

Đi tùng sự nhà thương Nam-kỳ thế ông Phó-y thí sai tứ hạng Nguyễn-v-Lư đổi đi chỗ khác :

Ông Trần-v-Sang Phó-y thí sai hậu bổ mới nhập nghạch Nam-kỳ.

Đi Biênhòa — Thế cho ông thầy-thuốc thí sai ngủ hạng Lê-trung-Lương đổi đi chỗ khác :

Ông Trần-v-Tài, thầy thuốc thí sai hậu bổ mới nhập nghạch Nam-kỳ.

Đi Thủdầumột — Thế cho ông thầy thuốc thí sai ngủ hạng Phan-v-Tiếng đổi đi chỗ khác :

Ông Nguyễn-v-Lư, thầy thuốc thí sai hạng tư đang tùng sự tại nhà thương Nam-kỳ.

Đi Rạchgiá — Ông Phan-v-Tiếng, thầy thuốc thí sai hạng-năm đang tùng sự tỉnh Thủdầumột.

Đi Mỹtho — thế cho ông thầy thuốc hạng ba Nguyễn-v-Bính đổi đi chỗ khác:

Ông Ng-v-Lư, thầy thuốc thí sai hạng năm đang tùng sự tại nhà thương Chợquán.

Đi nhà thương Chợquán thế cho ông Ng-v-Lu đổi đi chỗ khác :

Ông Ng-v-Bính thầy thuốc thí sai hạng ba đang tùng sự tại tỉnh Mỹtho,

Đi Bêntre — Ông Lê-trung-Lương thầy thuốc thí sai hạng năm đang tùng tỉnh Biênhòa.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước . . 9 fr.75

Giá lúa, ta 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại) · 6$25 tới 6$75.

NAM-KỲ

(Cochinchine)

SAIGON.

Xe hơi

Chiều bữa 31 Mai, lối 4 giờ rưởi, tại đường Catinat, ngang nhà thuốc De Mari, xe hơi số 1094 của chệc Lu-Cơu, nghề cho mướn xe hơi ở đường Chaigneau số 109, sốp-phơ là Cao-Quới, 29 tuổi, đụng lộn với xe kéo số 135, xa-phu là Lương-văn-Phi, 25 tuổi, trên xe kéo có một bà đầm, bà té xuống đất trặt bàn chơn trái và nói đau xung quanh hông.

Xe hơi nực

Phạm-văn-Chiêu, 25 tuổi, ở đường Duperré, số 14, cầm máy xe hơi số C. 1029, chạy đường Verdun, thấy xe chạy nực nên thảo xuống mương trước bót Chợđủi đặng tầm cho mát. Tưởng chỗ có nước chẳng dè mương khô, nên xe phải bị hư. May không hại đến người.

Bạn trốn

Chú Ng-v-Tri, ở An-thủy (Giadinh) chở ghe đá đến Saigon bán, dưới ghe có một thằng bạn tên Nhảnh, chừng 35 tuổi. thấy đá khó tiêu bèn lấy của chủ 20$00 mà đi mất. — Cớ !

HỞI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời** và **thuốc điếu trái đất ở xứ** Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút **thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT**

Làm ơn mắc oán

Ng-v-Bến, kéo xe kéo, ở đường Avalanche, tuy nghèo mà có bụng tốt, thấy ai nghèo khó hay thương, ra tay tế độ. Một bữa có một người đờn ông lạ mặt đến xin ở đậu. Y thấy động lòng, cho ở vài bữa người ấy lấy của y một cái quần lành và một cái áo lụa đen rồi dông mất.

CHOLON.

Ăn trộm gạo

Một đám gian mười mấy đứa rủ nhau trộm 15 bao gạo dã giá 225$00 của Lâm-kim-Thùy, làm má-chín nhà máy Ban-Joo-Guan.

Đã bắt đặng tên Cao-Man Cham-Pou, 17 tuổi, gát cửa nhà máy ấy và tên Ng-văn-Bảy, 22 tuổi, làm cặp-rằng cũng trong nhà máy đó. Cả hai đều bị giải Tòa, còn đương kiếm mười người Annam và một tên chệc Triều-châu kêu là Kem, chừng 55 tuổi, tấn-khạo ghe chài số 5574 C.V. đậu trước nhà máy, thảy đều đồng lõa trong vụ nầy.

Con nít chết đường

Một đứa con nít, con ai không biết. con trai, độ chừng 4 tuổi, đau bịnh grippe, nằm chết ngoài đường mé kinh commerce.—Chôn.

Kép múa hay

Nguyễn-văn-Đạt, 29 tuổi, kép hát rạp đường Palikao, đương hát nửa chừng vụt vát dáo chạy mất, quên thôi tiền lãnh trước. Cô bầu gánh thưa bót cho lính đuổi theo, thộp ngực dắc về dãi đi Biện-Lý.—Ráng múa bở kép. Ái ãi!

Người không tham

Thím Trần-thị Thông, 54 tuổi, vô nghiệp nghề, ở đường Bd Frédéric Droubet, đem nạp bót ba cây vải, một cái khăn bàn, ba bộ nút ốc, một cái bóp nỉ đỏ đựng 15$90, nói rằng thằng Úc, nhà cửa ở đâu không biết, đem trao của ấy cho thím rồi đi mất.—Chắc của nầy là của gian.

Lời rao cần kiếp

Mùa nầy hay sanh ra bịnh thiên-thời, vậy hễ ai rủi bị bịnh ấy, thì mau mau lại nhà in tôi lấy thuốc mà uống. Thuốc rất hay, mửa ỉa một hai lần đừng để quá, hễ để bịnh trễ quá, dầu thuốc tiên cứu cũng không lại. Thuốc tôi cho không (không có ăn tiền), đi lấy thuốc phải đem ve nhỏ, hay là ly cũng đặng, dầu nửa đêm thì đánh cửa kêu tôi dậy chẳng phiền đâu, tôi sẵn lòng cho luôn luôn.

Joseph VIẾT,
59 Rue d'Ormay, Saigon.

Rượu chác hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bên sứ *Corse*, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.

Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.

Rượu nầy nội Đông-dương chỉ có một minh hãng* Denis frères *trả mà thôi.

Văn Uyển

(*Variété littéraire*)

Hồn quốc-văn

Xem truyện Kiều xưa nay ai cũng cho là một bản truyện gồm đủ cả tự-tích văn-chương của nước nhà, chẳng gì phải nói ra nữa những sự-tích thanh cao, văn-chương huyền-diệu của tác-giả đã kết câu nên một cái lý-thú hi-kỳ, quí là một lối văn lưu-để trong nước ta từ đời Gia-long nhẫn nay, bất cứ Nam, Bắc, Trung-kỳ, bất cứ người có học không học, ai là người chẳng biết nhiều ít truyện Kiều, ai là người không thuộc nhiều ít văn Kiều, thật đủ để làm chứng cớ cho là cái hồn quốc-văn ta vậy.

Xưa nay cũng nhiều nhà văn-chương trong nước có công chú giải ra từng câu, từng sự-tích cho độc-giả khỏi mất công tư-sách những lối huyền-diệu u-thâm, nhưng chưa được phê-bình ra những tinh-thần đích đáng của tác-giả như ông *Thượng-Chi*, đã bộc-bạch ra cái tâm-lý của cô Kiều và lại tinh-tường ra cái chán-đời của thầy Nguyễn-Du, trong báo Nam-Phong thật cũng giỏi lắm thay!.. Trích ra chẳng bao nhiêu câu, phê vào cũng không mấy chuyện, mà thông thoát được cả lý thú của cô Kiều và tác-giả. Nếu người tình tứ không được sâu xa thì không thể phô ra được có mấy câu gọn ghẻ mà gồm đủ cả tâm-lý hoà hai vậy. Trông ra những câu phê-bình trong ấy, rồi ta lại nom được cái tình-tứ mặng-mà sâu-sắc của ông Thượng-Chi cũng xót-xa đau-đớn về nhân-tình thế thái lắm vậy. Tuy-nhiên một lối văn hiển-hiện là phê bình cả tâm lý của truyện Kiều và những điều kết cấu của tác-giả, mà khươi ra được biết bao nhiêu cái thú thanh-cao, tình thâm-thiết của ông ở trong. Mà thật, nếu người của g có cái thú thanh-cao, cái tình thâm-thiết như vậy, thì chưa dễ trưng ra được cái chán-đời của thầy Nguyễn, cái tâm-lý của cô Kiều mà bộc-bạch ra ở trên năm ba trương dây vậy, thật cũng quí thay, mà cũng mến cho thay! Hnông ông là một nhà rất để lòng kê-cứu về nền quốc-văn ta lối nầy ai cũng trông thấy được cái tinh-thần của ông lưu luyến vì quốc-văn thường biện ra trong báo Nam-phong, nên lục ra đây cho độc-giả trông được cái mùi văn phê-bình thâm-thúy của ông.

Tử-Thức.

. · .

Truyện Kiều

I

Đau đớn thay phận đàn-bà!
Lời rằng bạc mạng cũng là lời chung.
Phụ phàng chi bấy hóa công!
Ngày xanh mòn mỏi má hồng phui pha!

(Kim-Vân-Kiều.)

II

Thiếu chữ nho

III

Des pêcheurs un matin virent un corps de femme.

Que la vague nocturne au bord avait roulé.

Même à travers la mort sa beauté touchait l'âme... (1)

LAMARTINE.

. · .

Người nước ta ai là người không biết truyện Kiều? ai là người không thuộc ít nhiều trong truyện Kiều? ai là người không rõ sự-tích nàng Kiều mà thương thân thế cô Kiều, hồng-nhan bạc-phận, đủ bề tài-sắc mà gặp cảnh đoạn-trường, mười lăm năm gian-khổ ở đời, tựa như Trời đày đọa để làm cái gương soi chung cho kẻ thế-nhân nông-nổi? Mà lạ thay, suốt các hạng người trong nước, từ kẻ văn-học tri-thức cho đến người làm-lụng tầm-thường, từ bực khuê-môn đài-các cho đến kẻ làm ruộng hái dâu không ai là không thích truyện Kiều, không ai đọc truyện Kiều mà không thấy cảm-động, như thân lịch cái khôn-cảnh ấy, chịu sự khổ-thống ấy, từng những hoạn-nạn ấy, trải những bước đường ấy. Có lẽ không văn-chương nào có quyển truyện bộ thơ mà phổ-cập bằng truyện Kiều ở nước Nam ta. Văn-chương Pháp có tập thơ *ngụ-ngôn* của ông *La Fontaine*, nhưng là thuộc về thể «*ngụ ngôn*» mượn giống vật để răn người đời, không phải là thể «tiểu-thuyết» kể riêng về thân thế một người. Văn-chương Tàu có bộ *Liêu-trai* của ông *Bồ Tùng-Linh*, nhưng toàn là những truyện yêu-tinh quái-đản, lại thể truyện vụn-vặt, lời văn cao-kỳ, chỉ những người có học mới thưởng-giám được mà thôi. Không đâu có quyển sách nào vừa cao-thượng đủ cảm được người học-thức, vừa giản-dị đủ cảm được kẻ bình thường, như truyện Kiều vậy.

Thành ra văn-chương ta vốn nghèo-nàn mà tình cờ lại sản-xuất được một bộ sách rất quí giá, có thể sánh với những sách thật hay trong văn chương các nước khác

Trích Nam-phong

(*Còn nữa*)

Hướng truyền

HUẾ.

Tin bạn nên lắm

Nghĩa bạn-bè cũng là một điều rất trọng trong ngũ luân, mà làm người sinh ở đời tất phải có bạn mới trọn đạo nghĩa trong nhân quần xã hội vậy. Sách thánh-hiền có câu: «Bằng-hữu chỉ ư tín,» nghĩa là bạn-bè với nhau, phải tin cậy nhau, thế thời trong vòng bằng-hữu chỉ có cái chữ nghĩa tin nhau là trọng hơn hết, cho nên lại có câu: «quan kỳ hữu tức tri kỳ nhân,» nghĩa rằng muốn biết cái phẩm giá của một người nào thời chỉ xem người bạn của người ấy cũng đủ biết, tức là người hiền kết bạn với kẻ hiền, người ngu làm bạn với kẻ ngu vậy. Nghĩa bạn-bè là thế, thời sự chọn bạn kết bạn tưởng cũng khó lắm ru.

Ông X..., cùng ông Y..., cùng là người đồng-quận, là người thanh khí trong bọn áo đen với nhau, vậy nên hai ông đã cùng nhau kết bạn từ khi còn đồng-học, nay lại được cùng nhau hội ngộ trong lúc đất-khách quê-người «tha hương ngộ cố tri» còn gì sướng hơn nữa, bèn rủ nhau ở chung chạ, cùng nhau sớm khuya trò chuyện, khi cuộc rượu lúc câu thơ, cho đến khi nắng lửa mưa dầu thời cũng cậy nhờ nhau khi thang khi thuốc, thiệt là bạn-bè chẳng thua gì ruột rà vậy.

Cách hơn một tháng nay, vì sự kiến trúc của Nhà-nước, cho nên phải dời nhà đi ở chỗ khác; hai ông nầy lại không ở chung với nhau, tuy không ở với nhau một nhà, nhưng cũng chung một vườn, ông nào ở riêng nhà ông nấy, lại nên nói thêm rằng một ông có vợ, một ông chưa.

Một bữa, vào khoảng tám chín giờ sáng, bỗng nghe bên nhà ông có vợ có tiếng gây nhau om sòm, rồi tiếp nghe tiếng thụi thụi, bốp bốp như là một người dở ngón lão quyền mà đánh một người khác một cách rất dữ-dội, rồi lại nghe tiếng la mắng và chưởi bới như tuồng một người trai cày mắng nhiếc con trâu con bò gì không biết đường mang cày vậy. Làm huyên náo quá độ, các lân bàng đều đến xem, thời thấy ông X. với ông Y đang làm thói «bôi mặt» quái! sao mặt mày ông như mới vừa bị ai đánh cho, lại thêm trên đầu có dấu máu chảy lỏa lẹt rất nghê gớm. Còn trong nhà ông X. thời nghe tiếng đàn bà rền rĩ khóc than; những kẻ đến xem đều ngơ ngác nhìn nhau, chẳng ai biện là cớ sự gì lạ lùng như thế. Có người bảo rằng đó là cái cảnh ngộ «Nam đáo nữ phòng» có lẽ thế thời phải, mà thật hư thời không rõ, đó là lấy tình trạng mà đoán thôi.

Đến bây giờ lại nghe đâu ông Y đi kiện ông X cố âm mưu phỉnh ông Y đến nhà chơi, rồi bắt trói lại mà đánh rồi vu cho đến thông-gian với vợ mình. Lại phỏng nghe nguyên hôm ấy người em trai ông X ở từ ngoài đi về nhà thời nghe có tiếng

Crédit national

pour la reconstitution des pays envahis

(Vay tiền dùng về việc tu bổ những xứ bị xâm loàn)

Vay, 5 phân lời, đóng từ phần, những phần trọn năm gộp được 20.000.000 quan, chia ra làm tám kỳ.

Kể những phần:

1.000.000 f. — 500.000 f. — 200.000 f. — 100.000 f. và 50.000 f.

Giá đóng: 485 f.

Cho phần lời vay 500 f. sau trả đủ số.

Cho vay, đóng lần hồi, 4.000.000.000 f. miễn thuế bây giờ và sẽ tới, nhà-nước bảo kiết.

Phần cho vay thâu chấp tại
Banque de l'Indochine
từ 1er tới 15 Juin

Những phần cho vay trước hơn phải chịu không có giảm bớt.

đàn ông cười dỡn trong phòng người chị dâu, nhận không phải tiếng anh mình mới lén đến toà tin cho anh biết, mới ra cớ sự ấy. Nhưng không rõ là tại sao mà đứa gian-phu thoát khỏi phòng đứa dâm-phụ, nên nỗi « khỏi lỗ vỗ về » nghĩ cũng nên ghét thay; chẳng hay sự ấy đến chốn cao minh sẽ thẩm đoán thế nào cho đích thực, mà trừng trị cho xứng đáng tội tình, mới thật là đáng kiếp những kẻ đã làm bậc râu mày đứng trong vòng cang thường luân lý, vào ra khuôn phép làm gì cho xấu tiếng hư danh. Xấu hổ thay, nhơ nhuốc thay!

Một người qua đường lai cảo.

Tự tầm đoản xử

Làng kia ở gần thành phố, cũ nhà phú hộ, trong nhà có bà mẹ, năm nay cũng đã gần hưởng thọ thất tuần, thế mà chẳng muốn ở với con cháu an dưỡng thân già, chỉ cứ vội tìm nơi cách trở để lánh mình cho khỏi bận.

Nguyên bà già ấy xưa nay vẫn an thường không có điều gì khác, mới cách hơn vài hôm nay tự nhiên mà hoá ra một tánh rất chướng, chỉ cứ thình lình bỏ nhà ra đi tầm vơ tầm vất làm cho người nhà tìm kiếm khắp cùng. Tìm được rồi lại bỏ đi như trước.

Hôm 14 mới rồi bà ấy lại đi mất, cả nhà lại táo tác tìm quanh tìm cùng nhà nọ nhà kia, khắp hàng xóm láng giềng chẳng có. Đến trưa lại có người đi sau vườn thấy bà đã mượn nhành cây vả làm chim hạt để cõi đi du tiên rồi! Kinh quái thay nhành cao treo lũng lẳng, ai thấy thân bà già ra khốn như vậy, lại không hãi hùng. Ấy thật là bà già tự tầm đoản xử. Mở xuống đem vào lo làm tang-ma là xong việc.

Ấy là một người chết, nhưng chết chẳng được thường đó thôi, nào có lẽ gì lạ lùng hơn nữa; thế mà lắm người đa sự lại bày ra quái dị mà nói thêm, hoặc nói bà ấy bị thần-vòng hoặc có giống có noi, rồi lại rủ nhau đi coi, đêm ngày nườm nượp; những người ấy thật cũng nên cho là một đám dị-đoan.

Khí hậu cuối mùa xuân.

Từ đầu tháng đến nay là vào khoảng cuối mùa xuân, thời khí hậu lại thay đổi: Lắm trận mưa dông rất to, có khi mưa đến ba bốn giờ không ngớt trong mười ngày rày độ ba bốn ngày có mưa to, còn mấy ngày kia nắng lắm; ấy cũng là thuận trời đó. Nên mừng thay.

Đồ ăn uống càng ngày càng cao

Độ rày ở miền thành phố đi đến đâu cũng nghe người ta kêu van đồ ăn mắt. — Đã biết rằng chốn nào phiền ba độ hội người càng ngày càng đông, đồ ăn phải càng ngày càng mắt, nhưng trong cái mắt phải giá thời chẳng ai kêu van. Chớ hiện nay giá gì cũng mắt gấp mười gấp bảy lên, cho nên đi đâu nghe người kêu van đó. Thiết tưởng rằng người xứ này còn vụng về việc chuyên chở, việc bán buôn, phàm việc gì thuộc về chuyên chở bán buôn cũng cứ noi theo lề cũ hoá ra đồ ăn phải hiếm hoi mắt mỏ, bằng như ai nấy đều biết tự âu trong nghề thương mãi vận tải, thời chẳng những là thực liệu đã được bình giá mà thôi, lại còn tích trữ thêm được lắm của ngon vật lạ rồi vì đó mà mối lợi quyền tưởng cũng chẳng phải nhỏ nhoi vậy.

Đông-Pháp báo tín

HUẾ

Tiệc tiễn hành

Tối hôm 7 Mai, hội Trí-thể dục có dọn tiệc đưa ông Hoàng-yên, chư Hội, đậu Phó-bảng và bổ đi Tri Huyện Bình khê, tỉnh Bình-Định. Hết thảy các ông Hội-Viên là 14 người đều đủ mặt tại nhà ông Phúc, ở chợ Hôi, có đốt pháo và ca đờn.

Khi tiệc xong thì các ông danh thê trong Hội thay phiên nhau mà đọc những bài chúc dài rất hay, làm cho ông Yên rất cảm động thêm bịn rịn tình kẻ ở người đi. Đã cất tiệng lên chực đáp lại, nhưng vì tình lưu luyến quá nặng hóa ra những ngập ngừng rồi lại thôi. Cảm khái thay.

Có ai ngờ

Ông kia nhà ở trong thành, người có văn học, hôm nọ nhơn trời nóng, ngủ không yên, cứ lui tới trước ngả vườn, hoa hoài, một mình lẩn thẩn hồi lâu, nghe tiếng hàng chả rao. « Ai mua chả! Ai mua chả không? ông ta kêu mụ bán chả hỏi rằng: Bao nhiêu một bó?

Mụ già kia thưa rằng: — Thưa cậu một bó giá là một quan.

Cái mụ yêu đồ « ma (1) mào nà »! Ta ăn chả đã nhàm miệng; một bó một giác là giá thường, rằng mụ yêu lại đòi mắt rứa! — Thưa vâng, tôi cũng bán cho rồi mà đi về kẻo khuya.

Cậu ta xò tay vô túi áo, lấy ra một miếng giấy mà hỏi mụ có bạc giác lẻ không? Đưa đây một giác.

Mụ già đưa bó chả và một giác lẻ rồi lấy tử giấy bạc mà ra về.

Về đến nhà đem ra đếm tiền, thì đủ cả, nào ngờ là có kẻ đổi trá gì, may sao người con gái lấy tờ bạc hai giác mà coi thì té ra ông kia nhơn tới tấm, muốn đánh lừa bà già thì đưa cho một cái toa vải láng nho nhỏ, mà phỉnh, muốn trả lại cho người mua chả, nhưng lúc mua ở trước vườn hoa, khôn nạn thay biết nhà ở đâu mà tìm!

Bệnh ghiền sanh lắm chước

Lối đường Đông-Ba, Gia-Hội mấy năm xưa thường có những đứa ghiền sinh lắm chước gian dối để lấy tiền của những kẻ bị lừa. chúng nó thường lấy vỏ hến vỏ nghêu đi mua một ít cao lá-vàng hoặc thuốc dán, toàn là những vị thuốc sắc đen có nhựa giống thuốc nha-phiến; chúng nó giả bộ đi lật đật đụng nhằm những người nhà-quê đến phố phường; đã đụng nhằm thời chúng nó để té đồ nghêu thuốc xuống đất rồi liền níu người ấy lại mà đòi đền tiền. Thời gian trá ấy nay đã tiệt hết vì lẫn ngày người ta biết cùng khắp, vả lại nay sự xem xét kẻ gian tế lại ngặt hơn xưa, chớ nên đến nay chúng nó lại lập chước khác.

Một bà già chừng ngoài 50 tuổi, mặt mày tiều tụy, quần áo rách rưới, lần thần đi giữa đường, chờ mấy cậu nhà quê mới học đi xe đạp, đi lớ xớ thời mụ bèn làm bộ va vào tay-vượn xe rồi mụ níu lấy cái xe làm cho người ngồi xe phải ngã, thời mụ cũng ngã lăn ra một bên rồi la vang lên rằng gãy tay, què chơn, rồi đòi tiền cơm thuốc.

Một các năm sáu xu không thèm, đòi cho được từ hai đến năm các mới thôi làm như thể mà thường có tiền mua đủ một ngày hai ba phân thuốc nha-phiến.

Chiều hôm kia có anh nhà quê bị mụ già ấy bắt cũng vì chưa thạo đi xe đạp. Dùng dằng lôi kéo một hồi lâu, sau cũng phải cho nó hai các bạc.

Phàm đi xe đi ngựa rủi làm bị thương tích cho người đi đường, thời tự mình phải đem người ấy đến nhà thương để điều trị mới phải, còn như cho tiền cũng là một điều quá đáng. Tưởng từ nay về sau ai có gặp nó làm cách ấy nên đem đến nhà thương thời mới biết gian hay là ngay, kẻo mà thường thấy nó bắt đền được một đồng năm bảy các thời lại vào ngay tiệm bán Nha-phiến.

(1) *Ma mào là một tiếng ồm ờ và kiêu ngạo của các người ở phố phường.*

Khi nào có việc chi hi hữu muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu

Tisane Marquis de Berg-y

Thử uống

Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng

Rượu nầy có một mình hãng Denis frères trữ mà thôi.

CUỐN NHI

Truyện trinh thám

TIỂU THUYẾT

Cuốn nhì đã in rồi, cuốn ba còn in tiếp đủ cho trọn pho. Kính xin liệt-vị, mua xem cho rõ sự tích của một người trinh thám rất có danh tra vụ án mạng như thần. Nếu như các nhà thương-gia trong lục-châu mua mà bán lại thì tôi sẽ định huê hồng như sau đây:

Giá mỗi cuốn, là..... 0$20

Mua đến từ năm chục cuốn thì sẽ có huê hồng 40%

» từ một trăm » 50 »

Xin do adresse như sau đây:

CHÂU-VĂN-NGỌC.

à l'Imprimerie de l'Union
157, Rue Catinat, 157.
SAIGON

Người-Annam-ta

Nên hút thuốc lá hiệu « CON GÀ »
Vì thuốc trồng tại trong xứ ta,
Vì thuốc thơm tho hơn hết,
Vì chế tạo theo phép vệ-sanh,
Vì bán giá rẻ hơn thứ khác;

Nên bỏ các thứ thuốc ngoại quốc,
Mà hút thuốc lá hiệu « CON GÀ ».

Bán tại Đông-pháp Yên-thảo Công-ti ở Hànội,
Dépôt tại Cholon, 2 et 4, rue Lareynière,
và các nơi tạp hóa đều có bán.

IMPORTATION COMMISSION

Entrepot de Cholon

24 rue Tổng-đốc-Phương

Hàng trữ Hàng-Hóa

Paul-HIỆU Cholon

Các thứ vải. — Đồ gia vị Langsa và các nước. — Rượu chác và các thứ rượu ngon. — Các thứ dầu và savon thơm. — Các thứ dù đờn ông và đờn bà. — Các thứ bốp da lớn nhỏ. — Các thứ đồ vật và đồ mới lại [illegible]

[illegible] chịu ra công mà [illegible] các thứ hàng hóa l[illegible]m bên phương Tây và các xứ lạ theo ý cho vị đặt.

Giây thép để tắc: Paulhieu-Cholon
Giây thép nói: 667

Le Directeur
Paul Hiệu

Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé
Croix de Guerre

Muốn bán

Caoutchouc cây, ương đã hai năm; Hột ương đều là hột lựa giống tốt. — Vừa trồng.

Muốn mua xin do nơi ông HUỲNH-HỮU-NHO, Hương-Hào ở tại chợ Thủ-Đức.

Hãy uống thử thứ rượu
AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

Kính trình

Lò rượu Đông-Dương của hãng Langsa kêu là *Société Française des Distilleries de l'Indochine* (S.F.D.I.C.) kính trình cho chư vị Thương-nhơn và Saigon lục-tỉnh hay rằng :

Kể từ ngày 26 avril 1920, Hãng rượu tạm dời phòng việc về số 66, đường Bonnard, Dây-thép nói số 347.

Vậy khi cần mua bán, đòi hỏi và gởi thơ từ chi, nhứt thiết việc mua bán, tiền-bạc hay là điều đình cang thiệp với Bổn-hội, xin cứ do nơi đó mà kỳ hứa.

Tổng-lý Nam-kỳ và Cao-miên
Ký tên.

BAZAR
MERCERIE
JOUETS

Jules Ha-kim-Tuong

9 Boulevard Galliéni

En face de la Gare Némésis

Ouverture 30 Mai 1920

EPICERIE
VINS
LIQUEURS

Ancien Employé de la Maison A. Courtinat & Cie

Ông *Jules Hà-kim-Tương* vốn xuất thân ở nhà buôn Langsa đã lâu rồi, nghề thương-mãi thạt lão-liện lắm.

Nay ông riêng ra lập thương-cuộc Epicerie là sở dĩ để buôn bán đồ ngoại-dương mà nhứt là hàng-hóa bên Đại-Pháp, đặng giới-thiệu cho nhà buôn ta trong sáu tỉnh. Hiện nay đồng bang ta đã rõ đường công-thương là một đàng cả của nhơn-quần, ai ai cũng mong bước tới, vì vậy nên ông Jules Hà-kim-Tương, cô muốn mở mang thương-giới cho quê-hương, để-xướng hiệu nầy, trước bán giá rẻ cho người bổn xứ, sau nữa thể vì nhà buôn ta mua đồ bên Pháp, được nhẹ tiền sở phí.

Vậy đồng bang ta trong sáu châu, muốn hỏi đều chi về việc thương-mãi bên Pháp hay là tại Saigon, gởi thơ hoặc giáp mặt, thì ông sẵng lòng giới thiệu cho.

T. T.

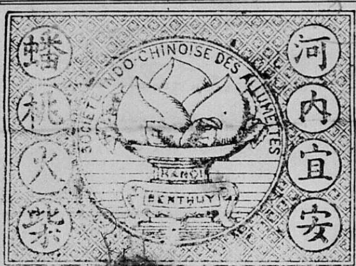

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả Đông dương thứ hộp quẹt nầy.

Hộp quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẻ một su nhỏ một hộp mà thôi.

Thứ Hai 17 Mai 1920

KHAI TRƯƠNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

Ở đường CATINAT SAIGON, số 195 tới 201

Ông André *Lê-văn-Minh*, Tổng-lý.
Bào-tê-sư nhứt hạng ở Y-viện thành Paris,
Học-sanh tốt nghiệp trường-y dược bào-tế,
Cựu học-sanh các dưỡng-đường thành Paris,
Cựu bào-tế công các nhà thương tỉnh Seine,
Đặng phần thưởng nhứt hạng kỳ thi hóa học 1914 :
Mề-đai-bạc
Mề-đai-đồng
Của ti tê-cấp bá tánh thành Paris.
Mề-đai-đồng
Của hội Phụ-nhơn Pháp-quốc (thành Paris).

Toa thuốc
Chế y theo toa của thầy thuốc cho.

Phần việc riêng
Để cho tay chế thuốc Langsa quản sức.

Thuốc thiệt nghiệm
Chánh hiệu Langsa

Chất hóa-học
thiệt ròng và nhứt hảo hạng

Phân Giải
Sanh vật học
Tê-trùng học và Hóa Học

Ô-hắc chấc
nước uống

Hoàn-Tế

Đồ phụ tùng và bó rịt
nhứt hạng

Đồ chụp hình
Đủ thứ

Đồ lọc
bằng máy Chưng-Ngoa
Bó rịt — Thuốc chít — Trồng-trái

Nước Suối
Nước các suối Langsa
Mải Huê thảo

DẦU HOA
Dầu Essence de Menthe hiệu « *Mitcham* » nhứt hảo hạng

Thuốc thiệt nghiệm và các vị của ông **Lê-văn-Minh**
Hỏi giá

Thuốc bổ Quinium
Hườn nhỏ mau tang ra nước
Trích đủ ba thứ quinquina
Bổ lực và trị bịnh rét

Thuốc tiêu
Thuốc valerianate d'amoniaque
Có Y-viện nhận chứng trị bịnh đau gân cốt.

Thuốc xổ
Thuốc hườn xổ
Êm-diệu và hay

Kola Stabilisée
Hườn nhỏ tiện dụng

Gaduol
Thuốc có trộn dầu cá morue

ĐIỀU DƯỢC PHÒNG
Tiệm Langsa
Bán ròng những thuốc Langsa
Nhà lãnh mua tại Paris — Lyon — Marseille — Nice

N° (43) FEUILLETON DU 9 JUIN 1920

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ bảy (*tiếp theo*)

« Đặng như vậy, dầu ai nghe cũng tưởng cho vợ chồng tôi từ đây thuận hòa nhau lắm chớ, có dè đâu không yên vừa đặng hai tháng trường, sanh ra đều trắc trở. Mà sự trắc trở nầy lại chẳng vừa, không chi giải đặng, làm cho tôi nhẫn tâm sát thê hại bạn.»

Nói tới đây Hồ-Cảnh-Tiên ngồi làm thinh, mắt chang đôi giọt. Coi ý Hồ Cảnh Tiên ăn năn, song muộn rồi, dầu có ăn-năn không kịp. Muốn hỏi Hồ-Cảnh-Tiên coi đều trắc trở chi lớn vậy, nhân mà dòm thấy cái cảnh của Hồ-Cảnh-Tiên đang nảo nồng, không đành buông tiếng hỏi. Tôi cam ngồi mà kím lời an-ùi Hồ-Cảnh-Tiên, đợi người nguôi lòng sẻ tiếp. Giây phút Hồ-cảnh Tiên nói :

« Lê-quí-hữu ôi, tôi thầm nghĩ — cho tới ngày nay là ngày khổ tận đây — tôi cũng còn nghĩ quyết cho tại vậy nên tôi phiền tôi trách không ngớt, nghĩ tại cái vận mạng của tôi không ra gì nó khiên cho tôi thường gặp những sự đắng cay không kể xiết ; lại cũng tại sự vụng-về của tôi, sự thiểu trí của tôi nó làm cho tôi cạn lòng suy, hẹp dạ tính mới ra nông nỗi. Bây giờ đây, non nước tang tành, gió mây ảm hãng, cột xiêu vách ngã, tôi ăn-năn thì đã muộn rồi ; nào bạn thiệt đâu, nào vợ yêu, nào con thơ đâu ! Ôi ! Nghĩ nỗi sự tình, đau đớn khôn cầm giọt lụy ! Lê-quí-hữu ôi, như phận tôi ngày nay đây, sống thừa đâu dám tưởng, mặt nào còn mong đứng cõi trần, thà mà liều thác cho rồi, xét vì người đời, trước sau gì cũng phải một lần, nên tôi mong tự xử, mới đến tôi bất nhân bất ngãi ! »

Vừa dứt lời, Hồ-cảnh-Tiên ngồi khoanh tay ôm gối, gục đầu mà khóc nữa. Thấy vậy, tôi cũng động lòng mà sa nước mắt, giây phút tôi mới kiếm lời an-ùi người mà rằng :

« Hồ-đại-Nhơn hơi nào mà buồn thảm việc đời, ưu phiền sự thế cho hao mòn quí thể ! Hồ-đại-Nhơn nhắm lại coi : Đời dể có mấy tay khỏi sái, không tội nọ cũng lỗi kia, không đàng nầy cũng nỗi ấy chớ, nhưng mà, biết sái rồi hồi cải thì hay, rất đổi là bực thánh-nhơn, mà hãy còn lở một lầm hai, song lầm rồi biết : ăn-năn lỗi là tay thượng-trí. Vẳn biết : Phép Công chả lấy tình bỏ lý, Trời cũng không tư vị người nào, nhân mà, tội lỗi dầu chất để non cao, hể xét biết mà ăn-năn lấy, Trời cũng chẳng hẹp nào chẳng chế.

« Như Hồ-đại-Nhơn nay, tội dầu nhẫn tràng trể như bể, Hồ đại-Nhơn là bực thượng-trí, xét biết ăn-năn, mong xử lấy mình mà đền tội, tôi tưởng, lòng Trời không nở để quá tay, những oan hồn dựa chốn Diêm-đài, cũng không hẹp dạ mà bêu bài mãi thế ! »

« Nghe khuyên giải, Hồ-cảnh-Tiên mới ngước mặt lên, tay cầm khăn lau lụy, mắt nhìn tôi hồi lâu rồi đáp rằng :

« Lê-quí-hữu dòm thấy cái cảnh thảm của tôi như vậy, không đành bỏ qua nên mượn lời hay khuyên nhủ tôi như vậy cho tôi nguôi lòng đó thôi, chớ như tội lỗi của tôi đã làm, tôi tưởng, chẳng những phép công-bình chẳng tha, Đất Trời không dung vị mà thôi, cho đến bạn-hữu tôi, vợ hiền tôi, con dại của tôi, ngày nay nhẫn còn ngậm hờn nơi chín suối, cũng vì, chớ phải tôi nghĩ lầm ngờ lộn nên làm đều tàng nhẫn đến thế, thì cũng chẳng nói chi, cái nầy tại...

« Nói tới đây, Hồ-cảnh-Tiên lại ngừng, gục đầu mà khóc nữa, khóc ngất cho đến đổi, khi tôi xin Hồ-cảnh-Tiên cạn lời, dứt vạt cho tôi hãng thầu, Hồ-cảnh-Tiên mở miệng chẳng ra lời. Chập lâu, Hồ-cảnh-Tiên mới nói ra, mà bị và khóc và nói, nên nói nghe không rõ. Làm tôi phải hỏi đi hỏi lại đôi ba lần ; Hồ-cảnh-Tiên mới rằng :

« Tại tôi nghe lưỡi môi miệng lằng, bướm ong thêu dệt mà chẳng niệm nghĩa kim-bằng xót tình phu phụ. »

« Tôi tiếp hỏi : « Vậy chớ Hồ-đại-nhơn nghe lời ai xin thuật luôn cho tôi biết ? »

« Hồ-cảnh-Tiên nói : « Lê-quí-hữu muốn biết tôi nghe lời ai, xin hãy lóng tai nghe tôi thuật :

« Tôi đã nói : Khi vợ chồng tôi hòa hiệp lại với nhau, ở ăn thuận thảo vừa được đôi ba tháng trường, bỗng nhiên xảy ra một việc làm cho bình-địa nổi phong ba, đất bằng mà gió dậy. Việc đó là việc nầy đây :

« Bữa nọ, nhà người quyền thức có đám kỵ. Nghĩ vì người đồng hương đồng chúng, kẻ ngụ xứ Lèo không bao nhiêu, phải trải đả đãi nhau như tình ruột thịt nên tôi dạy ở nhà tôi nhơn một ngày tới giúp một mình con Tố-gái lại nhà lo cơm nước cho tôi. Tại vợ vắng mặt vợ con tôi chạnh buồn chạnh nhớ, nên khi ngồi ăn cơm, muốn mượn mỏ làm vui, tôi mới kêu con tớ mà hỏi chuyện Bêntre là tỉnh nhao-rúng của tôi bấy lâu xa cách. Hỏi chuyện nầy rồi, sang qua chuyện kia, sau lại mới hỏi thăm người củ, cho biết ai còn ai mất. Lúc con tớ đang kể nể, tôi sực nhớ đến người bạn hữu của tôi là Đậu-thanh-Tâm, tôi liền hỏi :

« Con Tố, Đậu-thanh-Tâm, lúc mi còn ở Bêntre, mi thấy vợ chồng có hay về thăm nhà không ? » Con tớ bẩm rằng : « Thầy thầy thôi làm việc về ở nhà đó, tới nay kẻ cũng đặng sáu bảy tháng rồi, còn cô Hai-Châu không biết ở đâu, tôi không thấy mặt. Bữa nào, bất kỳ sớm tối, tôi cũng hằng thấy thầy lai vản đàm với cô tôi. »

(Sau sẽ tiếp theo)

L. H. Mưu.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 BỞI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, *kế nghiệp*

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÂNH LƯỢC-BIỆN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

Tự-vị Pétrus Ký

Cuốn tự-vị Pétrus Ký Langsa dịch ra quốc-âm, có hình quan Đốc Ký, có 1250 cái hình rút trong Tự-vị Larousse illustré, và có 712 trương, nay in đã rồi.

Có bán tại các nhà bán sách Langsa và Annam, và tại nhà in Imprimerie de l'Union, 155-157 — Rue Catinat — 155-157,

Giá bán : 6$00 một cuốn.

Hãng Dầu TRƯƠNG-VĂN-BỀN,

có bán đủ thứ dầu

Dầu phộng ăn thiệt ngon và tốt.
Dầu dừa.
Dầu xổ không có mùi hôi.
Dầu mè thơm.
Và Dầu bông giá rẻ để thợ bạc dùng.
Bánh dầu dậu phộng thiệt tốt.
Bánh dầu đủ-đủ.
Bánh dầu bột gòn.
Bánh dầu bột bông.
Bánh dầu dừa để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN! Khách-trú

Hãng tôi mua dừa khô, dầu phộng, mè, bột gòn, bột bông, bột đủ-đủ, dầu và bột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.

Xin Lục-châu ai có muốn mua bán với tôi thì xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi thì tôi gởi kiểu và sẵn lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức.

Nay lời :
TRƯƠNG-VĂN-BỀN.
Hội-đồng quản-hạt,
Đường CAO-MÊN, số 40, CHỢLỚN.

LỜI ngỏ cùng khán quan

Chư ông muốn vẽ hình cho thiệt khéo, thiệt giống, xin đem hình đến mướn tiệm họa-chơn-dung của Mr Nguyễn-đức-Nhuận ; thì ắt sẽ đặng vui lòng đẹp mắt. Tiệm nầy được nhiều nhà sang trọng ngợi khen. Hình vẽ để trăm năm không phai.

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp về nghề vẽ và ba cái bằng cấp của hội đấu-xảo Đông-dương ban khen. Qui-vị muốn biết rõ, xin viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cáo bạch có cắt nghĩa rõ cách vẽ và để thước tấc giá cả phân minh. Gởi thơ, hình, hoặc mandat xin đề bao thơ như vầy :

M. NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
Chủ-tiệm
Họa-Chơn-Dung
28, Boulevard Paul-Bert, Saigon.

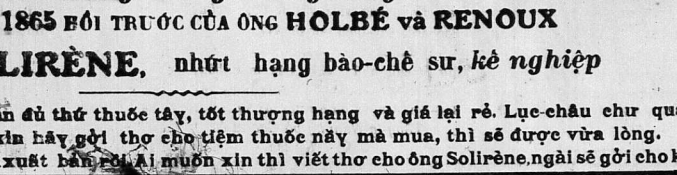

CANOT HƠI

Đề chở chuyên mau lẹ, đề tuần du điên địa

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với
Ông Charles BARDON
NGƯỜI ĐÓNG TÀU
Ở đường Paul Blanchy số 127
SAIGON (Namkỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

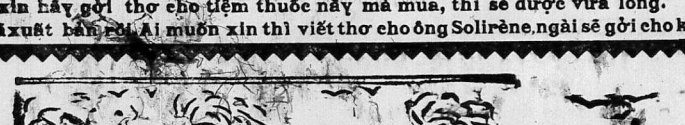

Chắc chắn đóng kỹ càng giống đẹp!

giá 1.500$ sắp lên

Khoái hoạt lịch-lãng sạch sẽ Giá rẻ

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu.

Tôi nhứt cha một mình hãng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng
ĐƯỜNG LURO MÔN BẮT-ĐỘ VÀ 101
ĐẤT-HỘ (SAIGON)
TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu chư khán quan đặng rõ : Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là : xe mui, xe hai bánh, xe kiên, xe kéo, xe bò cùng có đóng thùng xe hơi theo kiểu kiêm thời, sơn xe thiệt khéo, làm nệm, muôi xe đủ kiểu, và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn, có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây giá tị bên tây chở lại, cao-su đặt để thay trong bánh, kiến đèn tây, đồ bắt kẻ xe độc chiếc và xe song mã bằng da tây may rất khéo và chắc, có bán yên cởi, chuông đạp hai tiếng, bình để thắp đèn khí đá theo xe. Sơn xe và sửa xe.

Cái xin quí khách có dịp đến Đất-hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi đa thiểu mua giúp làm ngời, thì tôi rất cảm ơn hạ cỏ.

Còn chư quí khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm món chi cùng giá cả tôi sẵn lòng hầu đáp.

Đôi hàng trần tố

Bấy lâu Tệ đã giày công luyện chế các thứ Trà Việt-Nam ta, có ướp ròng những mùi hoa thơm vân vân...Đặt là Kỳ-tâm-Hiên dấu riêng « *Trái-Tim đỏ* » đựng bằng hộp thiếc với gói lớn gói nhỏ đủ hạng!

Trước giúp nhau làm nghĩa ! Sau bồi bổ quốc-hồn !

Hầu các đứng hảo tâm đoái tưởng, mà giúp sản vật Quê hương phát đạt ! Mông sao bền vững Quốc-hồn Việt-Nam ! Ai ôi ! sanh tâm lòng, sơn !! Khéo mà !!

H. E. SANH
Quản lý và chế tạo Kỳ-tâm Hiên 61-62 đường Testard và đường Charles Thomson, CHOLON
Phố góc găn gare xe lửa Cholon-Mytho

Thợ khăn đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ

Kính cùng quí ông dùng khăn đen rõ !

Tôi thiệt rành nghề thợ khăn trên 18 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khăn nhiều lớp; ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu nấy rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thôi. Song có thứ khăn bịch theo kiểu cắp tóc, quí ông muốn kết dính lại một lần bịch lên đề xuống như đứng nón vậy rất tiện, thì phải đo (contour de tête) mấy tấc phân và mấy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thơ và chỏ mấy ông ở đặng tôi làm rồi gởi lại tiền nơi tôi chịu mà phải trên 2 khăn.

Khăn đặt có hai giá tùy theo hàng nặng nhẹ:

Hạng nhứt, bùng và nhiều Bombag 1 khăn..... 2$50

Hạng nhì, bùng và nhiều Bombag 1 khăn..... 2.00

Còn nhà buôn bán muốn mua sỉ xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho rẻ bán.

Cúi xin quí ông hãy mua khăn của tôi làm thiệt khéo và kỹ càng, chắc lâm, lâu hư mà lại giá rẻ.

Kính cáo

Nguyễn-văn-Bớt
Thợ khăn đen
Fils de M. Hoài, Propriétaire à Suối đờn Bình-nhâm (Lái-thiêu)

Phnom-Penh Bazar
TRƯỜNG-XUÂN

Giá bán sỉ

Núc áo bành tô màu ka-ki nº 5563 — 12 núc . . . . . 0$35

Kiến để hình chụp, máy chạm lọng, xuy vàng, kiến dày, cỡ bìa (forma visite) 0m066 × 0m09 — 12 cái . . . . 3 [illegible]

Hình búp bê (poupée) mặc áo có ren — 12 con . . . . . [illegible] 50

Cán viết đựng mực ngòi xuy vàng nº 2925—12 cây . . . 5 [illegible]

Giấy viết thơ có gạch hàng — 0m22×0,13 mỗi xấp 100 tờ đôi — 12 xấp . . . . [illegible] 00

Bâu trắng để lót cổ áo dài (Annam)— 12 cái . . . . . [illegible] 70

Khăn bàn lông dệt bông hoa hòe, 0m67×1m45—12 cái . . [illegible] 00

Giấy viết thơ « Idylle » mỗi hộp 50 tờ, 50 bao đôi có màu — 12 hộp 8 5

Kiến để lộng hình, bìa xuy ni-kên, có bông mỗi — 0m11 × 0m16 — 12 cái . . . . 5 1[illegible]

Gởi contre remboursement.

Lý-hữu-Dư.

25-26 Quai Piquet Phnom-Penh

Thanh-phong
Tiệm may và bán đồ tạp hóa

Của Nguyễn-thành-Tuôi

(đường Thủ-đức) 62 Amiral Dupré 62
SAIGON

May quần áo tây và Annam theo kiểu kim thời; bán hàng, the, lụa Bắc, lãnh, nhiễu, xuyến, lục soạn tàu. Nón đủ kiểu. Rượu tây, thuốc tây, savon thơm, dầu thơm thượng hạng của tiệm thuốc ông L. Solirène Saigon.

PILULES FOSTER
Remède spécial pour les maladies des reins et de la vessie

[illegible]

(Pilules Foster pour les Reins)

(Pilules digestives Foster)

La Véritable Marque
(Etiquette jaune.)

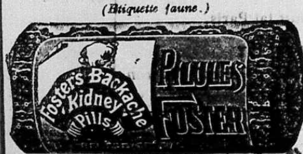

PRIX : 3 fr. 50 le flacon, chez tous les pharmaciens.

TRẠI TRỢ-MỘC CHẠM VÀ CẨN
Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA
Tại chợ Lái-thiêu, đường Abattoir

Trại tôi dùng toàn cẩm-lai, trắc, gõ đóng các món theo kiểu kim thời.

Bàn dài { mặt cẩm-thạch, thành cẩn hay không / mặt gõ liền bốn kiểu.

Bàn tròn { mặt cẩm-thạch, thành cẩn hay không / mặt gõ liền, bốn trụ, một trụ.

Bàn lâu 12 trụ, bàn rượu, bàn Salon, bàn tiệt.

Tủ áo, tủ rượu, tủ thờ cẩn hay chạm vàng ba, hai, một, vân, vân.

Quí ông muốn đặt xin gởi kiểu hay là đến tại nhà tôi lựa mua đồ có sẵn.

Pháp-Việt Khách-lầu
(HÔTEL DE FRANCE)
Nº 153 Rue Catinat Saigon
HUỲNH HUỆ KỲ, QUẢN LÝ

Kính cùng quí ông quí bà rõ, tôi là chủ tiệm ngủ Nam-hồng-Phát Saigon, nay tôi cũng làm quản-lý tiệm ngủ Pháp-việt Khách-lầu số *153-155* đường Catinat, tôi mới sửa lại phòng rộng mát, sạch sẽ, có đường sắt, ván gõ, nước trà và mỗi hạng phòng đều có Douche) phòng tắm và cầu tiêu phân biệt sạch sẽ, lắm xin quí ông quí bà thừa dịp đi Saigon, ghé lại tiệm Pháp-việt Khách-lầu mà nghỉ, thì tôi sẵn lòng tiếp rước quí ông quí bà luôn luôn.

Giá tiền phòng

Ngoại hạng	24 giờ	1$60
Hạng nhứt	24 «	1 40
— nhì	24 «	1 20
— ba	24 «	1 00

BANQUE INDUSTRIELLE DE CHINE
TRUNG PHÁP THIẾT-NGHIỆP NGÂN HÀNG

ĐẠI-PHÁP NẮC DANH CÔNG-TI TƯ BỔN 45 TRIỆU QUAN

Hội trưởng quản-lý: ông André Berthelot
—Chánh Tổng-lý: ông A. J. Pernotte

Chánh hội sở tại Paris, số 74 đường Lazare
Chánh hãng ngoan tại Pékin (Bắc-kinh) tại Trung-quốc.

Hãng chánh *(Paris)*
Hãng ngánh

PARIS	YUNNANFOU
LYON	CANTON
MARSEILLE	FOUT HEOU
BORDEAUX đang sáng tạo	HANKOW
LONDRES	SWATOW đang sáng tạo
ANVERS	SAIGON
NEW-YORK	HAIPHONG
PEKIN	HANOI (Bureau)
TIENTSIN	YOKOHAMA
SHANGHAI	VLADIVOSTOCK
HONGKONG	MOUKDEN đang sáng tạo
SINGAPORE	

Hãng ngánh Saigon
8 quai de Belgique [illegible] rue [illegible]

Tính toán các thứ sổ sách nhà băng.

Tính tiền (đủ thiếu) bằng phiếu chế vấy bằng bạc đồng (piastres) lời bai lý [illegible]

Tính tiền (đủ thiếu) bằng tiền [illegible] (francs) cố thể thối lại bằng phiếu vấy, hoặc cần trừ bằng các thứ tiền tại Pháp-quốc lời bai ly rưởi (2 1/2%)

Tính tiền gởi vào Caisse d'Epargne (Kho Tiết kiệm) hoặc bằng tiền quan (francs) hoặc bằng bạc đồng (piastres). Về cách thức xin đến hỏi thăm.

Gởi tiền có định lệ, hoặc tính bằng tiền quan (francs), hoặc tính bằng bạc đồng (piastres ▼ giá bạc và cách thức, xin đến thương nghị

Trả nợ thế có tiền đầu (Escompte) và lãnh đòi nợ các giấy tờ về việc thương-mãi.

Sang giấy chịu nợ (traites), phiếu nợ (chèques.) hoặc sang giấy nợ tại các xứ phiên-thành.

Cho vay và thi hành các việc cho nhà buôn-nợ (Bourse) ăn chung các nơi.

Cho mượn tiền trước mà phải thế hoa hàng hoa cung là vạn khế

Tổng-lý
L. LASSEIGNE.

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ)

Nếu chư vị muốn bàn tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đồ nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy đến khi văn vân, nói tắc một đều nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và thị hành cho gấp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng

Bonnefoy & Cie

Sté Maritime et Commerciale du Pacifique
Sté Anonyme au Capital de 12.000.000 francs
SUCCESSEURS

Đường d'Ormay mà suy tính và hãng này chỉ các đều cần ích cho, hoặc đưa coi ... (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy lời làm bằng, cớ rằng đi có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Sau này hãng chúng ta cho chư quí vị tắc nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư quí vị ở xa xuôi không tiện bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp các nghĩa là chịu giá cả dùm cho.

Hãng chúng tôi cho chư quí vị hay rằng tại hãng có sang *Tàu-khói* (chaloupe) à vapeur) *mới và cũ*, nhưng chư quí vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

CÂN BẠI PHỤC KIỆN

Mỗi người đều biết rằng: Thuốc Pilules Pink nó hay bổ huyết. Trong các vị thuốc thiệt có một mình nó bổ huyết hơn hết cho nên có một ông danh-sư kia khen nó mà nói rằng: *Mỗi hườn Pilule Pink là mỗi cục máu.* Tuy đã 20 năm nay thứ thuốc này có danh trong trào ngoại quán mặc lòng, mà cái sự nó bổ cân coi vọi ít người chưa rõ, chớ việc bổ huyết bổ cân đồng giống cả hai.

Đời này là đời thiên-hạ đang đua chen làm ăn lực bạc, cho nên gân cốt phải hao mòn, bởi ấy cho nên ai ai cũng phải biết rằng sẵn có trong tay một vị linh-đơn rất hay, làm cho những bợm bị chư hư bà tồn được trở nên khương cường tráng kiện

Ta đã biết rằng: nội đám thầy thuốc đều rõ thuốc Pilules Pink hay bổ cân, nhưng vậy mà chưa đủ, ta ước sao cho mỗi người biết nó cho rõ, đặng mà tự chuyện tư trị đặng có ngày nào vương mang bịnh hoạn để mà uống chẳng cần gì hỏi ai.

PILULES PINK
(Bổ hoàn linh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán để trữ tiệm thuốc của ông de MARI et LAURENS Pharmacie Normale, de Saigon.

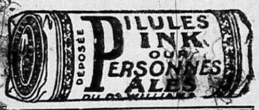

TRỊ BỊNH YẾU PHÁP
(Conseils médicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, thì vị không động tiền, thì hãy mua rượu Rhum mana là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, mỗi ve của phải, coi và có đến nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng nên

Vinhlong Thương-nghị Công-ty

1º) Xe hơi và tàu đưa bộ hành, giấc ghe chở lúa.

2º) Sửa các thứ xe, bán đồ phụ tùng, bán đồ sắt và rèn đồ sắt (hàng rào vân vân).

3º) Tiệm trữ hàng hóa ngoại-quốc và đồ thổ sảng.

Xin các ông lái buôn đường an-nam đậu, tiêu, mè tối. trà Huế, trà Annam, thuốc lá bài, thuốc Gò-vấp, thuốc sút, bao đệm hay là đồ thổ sảng khác xin đến Tiệm của Hội tại chợ Vĩnh-long mà thương-nghị. Hội sẽ mua sát, và xin các ông chỉ là đường, sở trồng thuốc hay là những vật kể trên đây gởi thơ bán tinh cũng được.

Vinh-long, le 15 Mars 1928.
Le Directeur-gérant,
Nguyễn-phú-Toàn.

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt mối hàng, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó; người china họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang, nên đến tiệm Lục-tỉnh khách-lầu số 82 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn lò hiệu Best, mà đốt cho sáng thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp và bán rẻ hơn các nơi.

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRES

NGUYỄN-CHÍ-HÒA
SAIGON — *83, Rue Catinat, 83* — SAIGON

Tiệm [illegible] giỏi Bắc-kỳ làm [illegible] lọp Ni-XĂM [illegible] VÀ VÀNG (KAKI) GIÀY [illegible] thiệt [illegible] bằng DA TÂY hết [illegible] đồ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIÀY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY thiệt tốt mà giá [illegible] [illegible]. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc này.

Có sách mẫu (Catalô) gởi đi tặng qui khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG

Nguyễn-chí-Hòa kính mời
83 Rue Catinat.—Saigon

KHOÁN CHẤT THUY
(Nước suối kim thạch)

VICHY

VICHY ÉTAT

PHÁP-QUỐC-TUYỀN

VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên ve và nửa ve. | Trị bịnh đau Thận, bịnh đau Bàng-quang, bịnh Phong — Thạch-lâm-bịnh (kế) — Đau mấy chỗ lật-léo.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đàm.

VICHY HOPITAL trị bịnh thương ti, trường nhiệt

Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trông thứ nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TỄ

SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. — Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình dọn nước rít (Mồi-khi-chất).

XA-BONG MAT-XAY
ĐEN

Tốt lắm rẻ lắm

Hiệu con Rồng

HAO-VINH Công-ty
(HÃNG ANNAM)
146 bis, Rue Lefèbvre, Saigon
AGENTS EXCLUSIFS

EXTRA PUR

LE DRAGON

SOCIÉTÉ DES TABACS
DE L'INDOCHINE
(Đông-dương Yên-thảo Công-ty)
Tư-bổn : 6.000.000 fr.

Sở chính Công-ty tại PARIS

Sở Cai-trị và nhà công-xưởng tại HANOI

Trại trồng thuốc lá tại KIM-XUYÊN và VĂN-KHÊ

THUỐC CHU'A VẤN
VÀ THUỐC VẤN RỜI
HIỆU
« COQ » (Con Gà)

Vị ngon — Giá rẻ — Nên hút

VÀ THỨ THUỐC LÁ VẤN RỜI HIỆU
PAGODE (Cái chùa)

Có Một Mình Nhà Này có quyền
trọn một cho nhà đúc súng và làm xe máy
tại thành St-Étienne
Mà thôi

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường SAIGON Catinat Số 36

Có Bán SÚNG
đủ thứ và đủ kiểu. Bi,
THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ
Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin để thơ như vầy;
M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON

LỜI RAO CẦN KÍP

Hội chánh Agence économique de l'Indochine ở tại 35 rue Tronchet Paris (8e).

Muốn hỏi thăm đều chi cứ do nơi đó.

Có thứ rượu mạnh Langsa hiệu « BAC-CHUS » mới chở lại Nam-kỳ lần thứ nhứt, ngon không có thứ rượu nào bằng. Chỉ một mình hãng Denis Frères trữ mà thôi.

RƯỢU CỦA ÔNG CÓ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ QUINA LAROCHE THUỐC UỐNG BỔ TẠNG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

Thuốc nầy hay lắm đã nổi tiếng trong thiên hạ đâu đâu cũng biết không có thuốc nào bằng. Thuốc Quina Laroche là thuốc hay hơn hết làm cho bổ sức lại, bổ tạng phủ, trị bịnh rét làm cho ăn không tiêu, thuốc đó lấy làm hay cả thế giang ai đều không quên đặng.

Ai ai dùng nó cũng đặng, những là người bịnh hoạn cùng đàn bà hay là con nít. Thuốc đó trị bịnh sau nầy : bịnh hư huyết yếu đuối, huyết suy, bổ sức lại các bịnh làm cho con người yếu đuối, bị trái ban, ho cảm mạo tức ngực, rét ban cua lưỡi trắng, trắc trở trong tì vị các bịnh đó đều dùng chắc ay thuốc Quina Laroche đặng.

Con nít huyết suy và con gái lúc đang lớn cùng đàn-bà kế khi lúc sanh sãng, cũng như mấy bịnh kể trước đây đều nên uống thuốc Quina Laroche.

Những người nào ở xứ hay có thấp rét cũng chẳng nên quên dùng thuốc đó.

Các bịnh kể trên đây thuốc đó trị lấy làm mau và chắc. Chẳng những bịnh sẽ trừ hết thôi còn lại ngày sau trong mình mạnh khỏe, lại thêm sức lực, ăn uống ngon có chừng và chúng ta dám kêu thuốc đó rằng: Nước ngọc thạch của Thiên-thần chế ra (Liquide de Jade) lời tục ngữ của người Tàu cho những thứ thuốc trị bịnh hay hơn hết thảy không thuốc nào bằng.

Từ khi chúng ta bán thuốc Quina Laroche thì chúng ta có đặng cả vạn giấy chứng và thơ cảm ơn của mấy người bịnh và cả vạn giấy của các quan lương y khắc nóng lòng ta.

Rốt lại thuốc nước Quina Laroche là một thứ thuốc làm lợi cho người hơn hết thảy.

CÁCH DÙNG

Rượu Quina Laroche phải uống từ một ly lới ba ly có bán theo chai rượu trọn một ngày trong hai bữa ăn. Còn muốn trị bịnh rét thì mỗi một khắc đồng hồ uống một ly, uống 8 ly trước cử rét 2 giờ rưỡi, thế ấy ly chót uống trước cử nữa giờ.

Thuốc Quina Laroche thường thì uống không pha nước mà khi trời nóng nực thì pha nước vô mà uống cho đỡ khát,

COMAR VÀ CÔNG-TI
ông thầy bán thuốc hạng nhứt tại Paris.

Có bán nơi các tiệm thuốc tây

Mỗi ve bây giờ đều có dán một cái nhãn đỏ có cái đầu con trâu và có ba thứ chữ.

Saigon — Imp' de l'Union
L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifié le tirage :
Trois mille ex.
Saigon le 9 Juin 1920